

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

UNIVERSITATEA DIN
BUCUREȘTI

Investește în oameni!

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 1 – „Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”

Domeniul major de intervenție 1.2 – „Calitate în învățământul superior”

Numărul de identificare al contractului: POSDRU/156/1.2/G/141260

Titlul proiectului: „Promovarea inovării și asigurării calității în domeniul dezvoltării teritoriale inteligente prin elaborarea unui program de studii interdisciplinare de masterat”

ILINCA-VALENTINA STOICA

Interfața urban-rural. Structură și dinamică

EDITURA UNIVERSITARĂ
București, 2015

Redactor: Gheorghe Iovan
Tehnoredactor: Ameluța Vișan
Coperta: Monica Balaban

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
STOICA, ILINCA-VALENTINA

Interfața urban rural : structură și dinamică / Stoica Ilinca-Valentina. -
București : Editura Universitară, 2015
Conține bibliografie
ISBN 978-606-28-0360-5

711

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062803605

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2015
Editura Universitară
Editor: Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București
Tel.: 021 – 315.32.47 / 319.67.27
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021-315.32.47 / 319.67.27 / 0744 EDITOR / 07217 CARTE
comenzi@editurauniversitara.ro
O.P. 15, C.P. 35, București
www.editurauniversitara.ro

Cuprins

Dedicație	4
I. Obiectivele cursului	5
II. Tematica generală	6
III. Contextul cursului	7
3.1. Urban versus rural	8
3.2. Interacțiuni urban-rural.....	11
3.3. Relațiile urban-rural în documentele europene	17
3.4. Caracteristici ale interfeței urban-rural	23
IV. Structura cursului	29
V. Seminarii /lucrări practice	34
VI. Competențe dobândite	35
VIII. Bibliografie	37

Dedicație

Cursul cu titlul „*Interfața urban-rural: structură și dinamică*” se adresează studenților programului de studii de masterat *Dezvoltare Teritorială Inteligentă (InterMaster)*, fiind planificat a se derula în anul I, semestrul II.

Prin intermediul acestuia vor fi analizate particularitățile zonei de interferență urban-rural, în cadrul căreia coexistă trăsături urbane și rurale și a cărei configurație este modificată continuu sub acțiunea a diverși factori și procese.

I. Obiectivele cursului

Obiectiv general

Prin intermediul cursului se vizează înțelegerea caracteristicilor interfeței urban-rural, a factorilor și proceselor care au determinat formarea și modelarea acesteia, precum și a efectelor extinderii urbane (mai ales a celei rezidențiale), cu realizarea a diferite tipologii.

Obiective specifice

La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să:

- Explice interrelațiile urban-rural și mecanismul de funcționare al acestora;
- Descrie principalele procese din zona de interfață urban-rural;
- Explice efectele teritoriale ale extinderii urbane asupra spațiilor adiacente marilor orașe;
- Elaboreze propuneri de proiecte integrate de dezvoltare a spațiului de interferență urban-rural.

II. Tematica generală

Prelegerile susținute vor fi focusate pe mai multe teme, după cum urmează:

- I. Relațiile urban-rural
- II. Interfața urban-rural: definiție, dinamică, structură
- III. Factori și procese care conduc la formarea interfeței urban-rural
- IV. Strategii și politici (urban-rural) la nivelul Uniunii Europene
- V. Periferiile urbane
- VI. Efectele extinderii urbane (mai ales a celei rezidențiale)
- VII. Extinderea rezidențială în Europa de Vest
- VIII. Extinderea rezidențială în Europa Centrală și de Est
- IX. Modele de interacțiune urban-rural (Lisabona, Viena, Paris, etc.)
- X. Interfața urban-rural în cazul municipiului București
- XI. Zonele metropolitane și dezvoltarea teritorială
- XII. Guvernanță locală. Strategii de dezvoltare

III. Contextul cursului

În cadrul documentelor de planificare strategică aprobate la nivelul Uniunii Europene dar și în programele de cercetare derulate în ultimii ani, se constată o preocupare treptată pentru construirea unui parteneriat urban-rural durabil, în beneficiul locuitorilor din orașe și aria adiacentă acestora.

Sursa: <http://www.purple-eu.org/uploads/General%20Assembly%2029%20Jan%202014/Peri-Urban%20Charter%20-%20PURPLE.pdf>

3.1. Urban versus rural

abordare
distinctă

Urbanul și ruralul au fost mult timp abordate (politic, dar și în proiecte de cercetare), distinct, cu accent pe orașe, în timp ce relațiile dintre acestea erau poziționate pe un plan secundar.

diferențiere
dihotomică

Chiar și astăzi, percepția este axată fie pe probleme urbane, fie rurale și nu îndeajuns pe teme rural-urban, deși diferențierea dihotomică între cele două a devenit din ce în ce mai discutabilă, iar interrelațiile sunt dezbătute

interrelații

din ce în ce mai amplu, precum în cadrul contraurbanizării (Artmann J., Huttenloher C., Kawka R., Scholze J., 2012), restructurării economice și globalizării (Shucksmith M., Cameron S., Merridew T., Pichler F., 2009).

„părți complementare”

Mai mult decât atât, ruralul și urbanul sunt părți complementare ale economiei naționale și familiarizarea cu doar una dintre acestea limitează înțelegerea întregului (Schaeffer P., Loveridge S., Weiler, S., 2014).

definirea urbanului/
ruralului

În prezent, la nivel internațional, se menționează din ce în ce mai frecvent dificultatea definiții clare a urbanului sau ruralului, în contextul în care din ce în ce mai puțin se poate discuta de activități specifice unuia dintre acestea (luând în considerare arealul adiacent centrelor urbane).

„definiții depășite”

Astfel, conceptele de urban și rural au încă conotații puternice dar într-o lume în care devine din ce în ce mai greu de stabilit o limită între spațiul urban și rural, asemenea definiții sunt depășite (Bengs C., Zonneveld W., 2002).

„distincții

Populația și activitățile descrise fie ca fiind

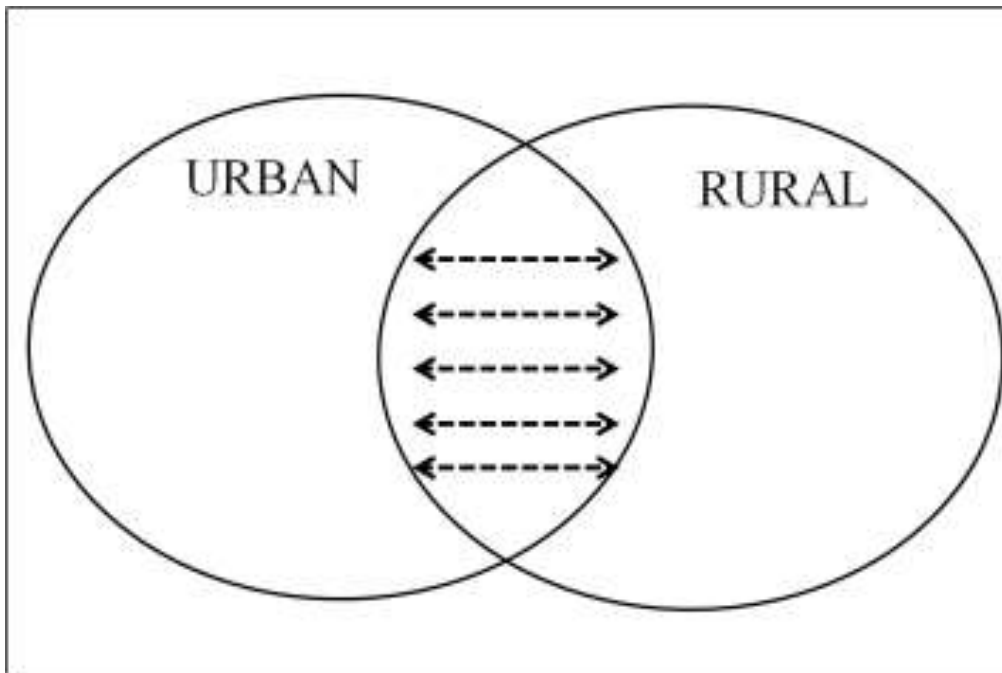
arbitrare” rurale sau urbane sunt mult mai strâns legate atât teritorial cât și sectorial decât se percepe, iar distincțiile sunt adesea arbitrare (Tacoli C., 1998).

În acest context, linia de demarcație între urban și rural nu mai este clară, indiferent de dimensiunea/scala la care ne referim (Bengs C., Zonneveld W., 2002).

criterii diferite de delimitare Pe de altă parte, există foarte multe diferențieri între state, în ceea ce privește criteriile de delimitare ale urbanului, stabilite în funcție de dimensiunea populației, unele caracteristici ale acesteia, considerente administrative/politice, etc.

abordare integrată În aceste condiții, în ultimii ani, o serie de studii axate pe diverse zone din Europa, evidențiază necesitatea unei abordări integrate a teritoriului, întrucât centrele urbane nu se pot dezvolta individual ci în strânsă conexiune cu ruralul adiacent.

Orașele nu mai pot fi tratate ca spații distincte care nu au legătură cu arealele din jurul acestora (Națiunile Unite, 2010).

3.2. Interacțiuni urban-rural

estomparea
limitelor

În timp ce limitele fizice și funcționale ale ariilor urbane și rurale devin din ce în ce mai estompate, simultan interdependențele sunt mai complexe și dinamice (CURS, 2004, quoted in Smith I., Courtney P., 2009).

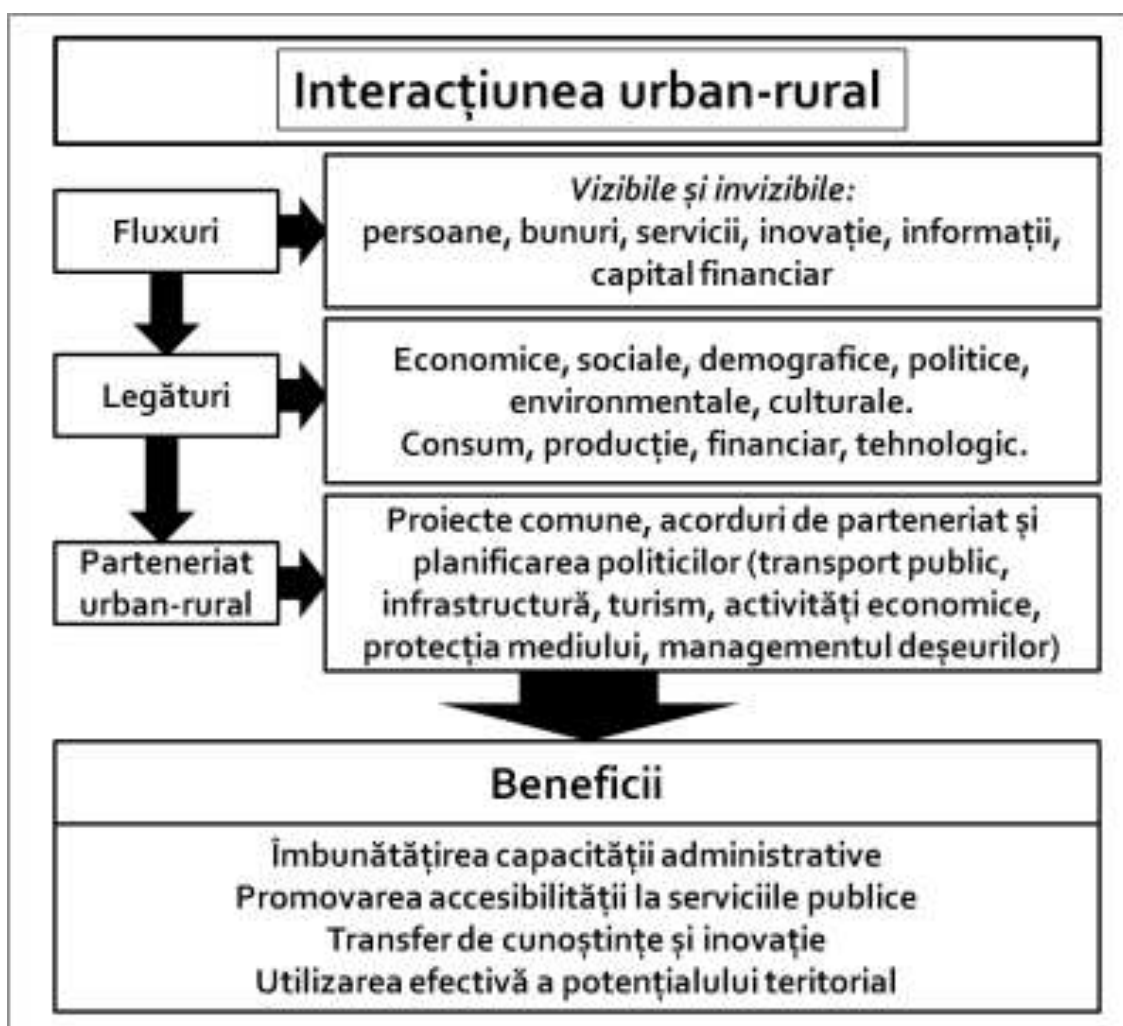
*„legături
cvasi-naturale”*

Legăturile dintre urban și rural există cumva cvasi-natural și de mult timp, motivația fiind diferențierile dintre așezări, ca structură dar și potențial (Artmann J., Huttenloher C., Kawka R., Scholze J., 2012).

clasificări	În ceea ce privește conexiunile urban – rural au fost realizate diverse clasificări, în raport de o serie de factori, generali sau locali.
	Interacțiunile urban-rural pot fi divizate în două categorii:
<i>„legături teritoriale”</i>	1. legături teritoriale (precum fluxuri de persoane, bunuri, bani, informații, deșeuri); și
<i>„interacțiuni sectoriale”</i>	2. interacțiuni sectoriale, care includ activități “rurale” care au loc în ariile urbane (precum agricultura) sau activități clasificate ca “urbane” (precum producție și servicii) care se desfășoară în areale rurale (Tacoli C., 1998).
carențe	Interacțiunile urban-rural sunt de multe ori condiționate de carențele existente (spre exemplu cumpărarea/construirea de noi case în rural este influențată de starea mediului în orașe; distribuția redusă a magazinelor, serviciilor și a altor facilități, în sate, conduc la creșterea dependenței față de urban) (Bengs C., Schmidt-Thomé K., 2006).
<i>fluxuri „vizibile și</i>	Analiza interacțiunilor urban-rural se poate realiza prin prisma fluxurilor (vizibile și invizi-

invizibile”

bile), considerate fundamentul pentru realizarea legăturilor urban-rural (fig. 1). De exemplu, locuitorii care practică naveta pot conduce la legături economice și sociale (Bulderberga Z., 2014).

Sursa: Bulderberga Z., 2014, prelucrare

Fig. 1 Interacțiunea urban-rural

beneficii

Interacțiunile pot fi limitate sau dimpotrivă

promovate, în raport de administrațiile locale prin dezvoltarea unei anumite zone, și cooperarea cu unitățile administrativ-teritoriale învecinate, cu obținerea de beneficii pentru rezidenți, prin utilizarea eficientă a potențialului teritorial (Bulderberga Z., 2014).

legături
urban-rural

Cu o abordare similară, OECD clasifică legăturile urban-rural, dintr-o perspectivă funcțională, în cinci categorii principale, după cum urmează:

- demografice;

cinci
categorii

- tranzacții economice și activitatea de inovare;

- livrarea de servicii publice;

- schimb în dotări și bunuri environmentale;

- interacțiuni de guvernare pe mai multe niveluri (OECD, 2013).

factori
catalizatori

Relațiile urban-rural variază și se pot modifica în timp, în funcție de o serie de factori catalizatori (politici, istorici, ecologici, sociali), care pot determina intensificarea sau stabilizarea acestora.

„set complex

Zonele urbane și rurale sunt tot mai integrate

<i>de legături</i>	printr-un set complex de legături (de exemplu fluxuri de populație și piața forței de muncă, prestarea serviciilor publice, rețea de transport, servicii de mediu, etc.) (OECD, 2013), pornind de la care pot fi construite diverse parteneriate.
<i>„management adecvat”</i>	Treptat, a crescut conștientizarea faptului că un management adecvat al acestor interdependențe poate contribui la rezolvarea problemelor, creșterea performanței economice și la îmbunătățirea calității vieții (Artmann J., Huttenloher C., Kawka R., Scholze J., 2012). Exemple de probleme manageriate în comun pot fi transportul public, managementul deșeurilor, etc.
<i>„mecanism de cooperare”</i>	În aceste condiții, parteneriatul urban-rural poate fi definit ca un mecanism de cooperare care manageriază legăturile existente pentru a atinge obiective comune și a stimula relațiile dintre acestea (OECD, 2013).
colaborare	Conceptul de parteneriat urban-rural prezintă caracteristici distincte, care implică o colaborare cu:

condiții

- conștientizarea interdependenței zonelor urbane și rurale într-un spațiu predefinit, cu reprezentanți relevanți atât din urban cât și din rural;
- un cadru de acțiune comun cu obiective care reprezintă interese reciproce (urbane sau rurale);
- inițiative destinate să crească beneficiile colective ale partenerilor urbani și rurali;
- o formă de organizare care este potrivită a determina realizarea obiectivelor (OECD, 2013).

interese
divergente

Însă, de multe ori neînțelegerea beneficiilor care pot fi obținute prin cooperare face ca aceste parteneriate să fie dificil de realizat, pe fondul a diverși factori, precum interese divergente. Aceste conexiuni pot fi susținute reciproc sau trunchiate, conducând la traiectorii diferite și relații reciproce sau antagonice între dezvoltarea urbană și rurală (Douglass M., 1998 citat în Allen A., 2003).

3.3. Relațiile urban-rural în documentele europene

documente și strategii

În ultimii ani, la nivelul Uniunii Europene se constată creșterea interesului acordat relațiilor urban-rural, după cum rezultă dintr-o serie de documente și strategii.

Pentru îndeplinirea dezideratului dezvoltării teritoriale echilibrate se aspiră spre realizarea unui parteneriat urban-rural care să se concretizeze printr-o serie de acțiuni clare, la nivelul fiecărui stat membru.

SDSC (Schema de dezvoltare a spațiului comunitar)

Unul dintre documentele de referință este SDSC (Schema de dezvoltare a spațiului comunitar) aprobat, la nivelul Uniunii Europene, în 1999, de Consiliul informal al Miniștrilor responsabili de planificarea teritoriului.

„depășirea clivajului dintre sat și oraș”

Pentru a se ajunge la o dezvoltare teritorială echilibrată și, ca urmare, durabilă a UE unul dintre obiectivele formulate se referă la dezvoltarea unui sistem urban policentric și echilibrat, și întărirea parteneriatului între spațiul urban și rural, pentru a depăși astfel clivajul,

încă neadaptat, între sat și oraș (inclusiv depășirea dualismului dintre acestea) (SDSC, 1999).

abordare integrată

În acest sens, este necesară o abordare integrată ca o unitate spațială funcțională, caracterizată de interrelații și dependențe multiple (SDSC, 1999).

„spre o dezvoltare spațială echilibrată și durabilă”

*parteneriat
urban-rural*

În cadrul acestui document se utilizează termenul de parteneriat, mai degrabă decât de relație urban-rural, întrucât se focalizează pe cooperarea dincolo de granițele administrativ-teritoriale. Cu alte cuvinte, relațiile urban-rural se referă la legăturile funcționale dintre cele două arii, în timp ce parteneriatul abordează dimensiunea politică a acestor relații (Zonneveld W., Stead D., 2007).

*cooperare și
coordonare*

În conformitate cu SDSC, un parteneriat activ se manifestă prin cooperare și coordonare. Pentru a se ajunge de la cooperare la un parteneriat de succes, pe termen lung, trebuie îndeplinite neapărat unele condiții, după cum urmează:

*condiții pentru
un parteneriat
de succes*

- egalitatea și independența partenerilor;
- caracterul liber consimțit al parteneriatului;
- luarea în calcul a diferențelor de context administrativ;
- responsabilitate și beneficii comune (SDSC, 1999).

Adoptarea SDSC a determinat o focalizare a atenției pe relațiile urban-rural în programele de cercetare.

Un alt document relevant, adoptat la Conferința Europeană a Miniștrilor Responsabili cu Planificarea Regională (CEMAT), în anul 2000, a fost intitulat *Principii directoare pentru o dezvoltare teritorială durabilă a continentului european*.

*dezvoltare
teritorială
durabilă a
continentului
european*

„îmbunătățirea

Unul dintre principiile de bază pentru elaborarea unei politici durabile de dezvoltare teritorială este „promovarea încurajării dezvoltării

relațiilor dintre orașe și sate”

generate de funcțiunile urbane și de îmbunătățirea relațiilor dintre orașe și sate” (CEMAT, 2000, pg. 10).

o bună cooperare

În acest sens, parteneriatele oraș-sat au de jucat un rol din ce în ce mai important, mai ales în dezvoltarea rețelelor publice de transport, revitalizarea și diversificarea economiei rurale, creșterea productivității infrastructurilor, dezvoltarea spațiilor de agrement pentru locuitorii din urban și protecția și valorificarea patrimoniului natural și cultural. O condiție pentru parteneriate urban-rural eficiente este o bună cooperare, pe bază de echitate între autoritățile locale (CEMAT, 2000).

Agenda teritorială a Uniunii Europene 2020

În 2011, miniștrii responsabili de amenajarea teritoriului și de dezvoltarea teritorială, în cooperare cu Comisia Europeană și cu acordul Comitetului Regiunilor, au stabilit o nouă *Agenda teritorială a Uniunii Europene 2020. Spre o Europă inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii*, compusă din regiuni diverse, în acord cu Strategia Europa 2020.

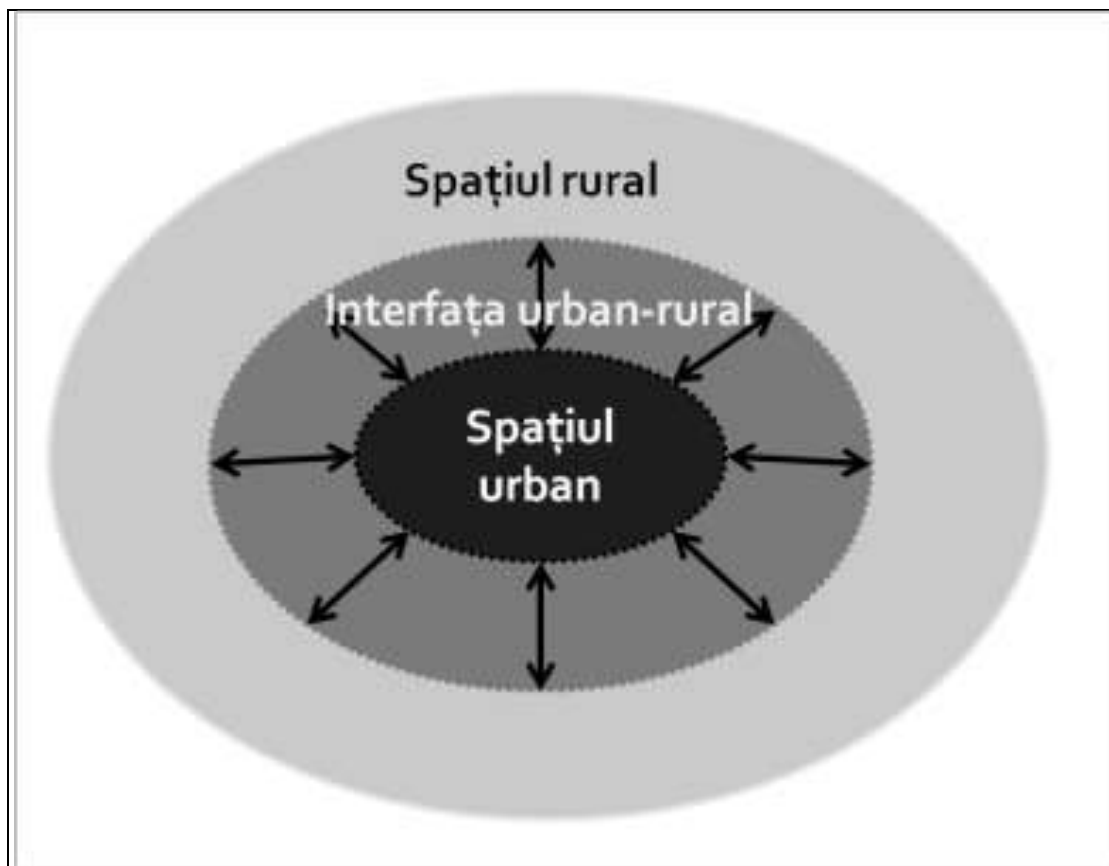
*„spre o Europă
inteligentă,
durabilă și
favorabilă
incluziunii”*

*governanță
integrată*

parteneriat

În acord cu aceasta sunt stabilite șase priorități teritoriale pentru dezvoltarea Uniunii Europene, printre care „încurajarea dezvoltării integrate în orașe, regiuni rurale și specifice”, fiind menționat că „interdependența dintre zonele urbane și cele rurale ar trebui recunoscută printr-o governanță integrată și o planificare bazată pe un amplu parteneriat” (Agenda teritorială a Uniunii Europene 2020, 2011, pg. 7-8).

3.4. Caracteristici ale interfeței urban-rural

zonă de
tranziție

Interfața urban-rural reprezintă zona de tranziție dintre oraș și spațiul adiacent, având caracteristici complexe și fiind obiectul unor influențe duale.

influențe
duale

Aceasta este descrisă nu ca o zonă discretă, dar mai degrabă ca un teritoriu difuz identificat prin combinații de trăsături și fenomene (Nottingham and Liverpool Universities, 1998 citat în Adell G., 1999).

expansiune urbană	În ultimele decenii, în care expansiunea urbană este tot mai evidentă, înțelegerea profundă a interrelațiilor urban-rural devine esențială, în vederea constituirii unui parteneriat durabil.
<i>„un loc al schimbării”</i>	Interfața este locul de tranziție între ceea ce numim „urban” și ceea ce numim „rural” (Hiner C., 2014), un loc al schimbării (Laband D. N., Lockaby B. G., Zipperer W. C., ed., 2012).
particularități urbane și rurale	În cadrul acesteia se întrepătrund particularități urbane și rurale, reprezentând un spațiu aflat într-o continuă transformare, cu un peisaj variat, modelat sub acțiunea fluxurilor permanente și a diverse procese. Acestea se manifestă mai pregnant în imediata apropiere a așezării urbane, înregistrând o diminuare progresivă, proporțională cu creșterea distanței.
dimensiuni	Dimensiunea acesteia este dificil de stabilit întrucât se constată diferențieri semnificative între nivelul de dezvoltare și caracteristicile teritoriale ale ariilor limitrofe marilor centre urbane. Astfel, se poate considera că interfa-

ța urban-rural are o extensiune considerabilă în cazul marilor metropole, în timp ce la nivelul unor orașe mici este aproape inexistentă, ca urmare a similitudinii acestora cu spațiul adiacent.

expansiune

De regulă, în situația orașelor mari, dinamice, cu o expansiune evidentă, caracteristicile zonei de interfață urban-rural se modifică relativ rapid, întrucât aceasta se extinde din ce în ce mai departe față de limita inițială.

dezvoltare
diferențiată

În acest sens, anumite activități pot conduce la dezvoltarea acesteia predominant într-o anumită direcție, precum apariția unor mari ansambluri comerciale, situate la periferia orașelor sau în ruralul adiacent, ce determină o mai mare atractivitate și evident o polarizare a fluxurilor în zona respectivă (Stoica I.V., Tălângă C., Zamfir D., 2010).

În teorie, interfața combină caracteristicile naturale ale ariei rurale cu oportunitățile și activitățile asociate ariei urbane. Pe măsură ce se imigrează în această zonă, adesea, încep să se dezvolte trăsături similare cu ale unui peisaj urbanizat (Gering L. R., T. Eddins S., Marek M. W. 2005).

factori	<p>Extensiunea și structura interfeței urban-rural este diferită în raport de mai mulți factori, printre care:</p> <ul style="list-style-type: none"> - complexitatea orașului polarizator și potențialul acestuia de structurare a spațiului limitrof, - caracteristicile ruralului adiacent, - distanța dintre centrele urbane, - considerente politice/economice, - accesibilitatea, etc.
limitele interfeței populația urbană	<p>Limitele interfeței și caracteristicile acesteia se transformă în timp, în principal sub influența populației urbane (ce dispune de resurse financiare și materiale), care o percepe ca spațiu ce poate fi utilizat pentru construcții rezidențiale, sau pentru întreprinzători ce dezvoltă diverse afaceri, având în vedere prețul mai scăzut al terenurilor (Stoica I.V., Tălângă C., Zamfir D., 2010).</p>
populația rurală	<p>Alteori, populația din rural vine în întâmpinarea cererii existente în urban prin îmbunătățirea infrastructurii, sau prin încercarea de a</p>

interese

oferi avantaje unor potențiali investitori. În acest sens zona de interfață devine aria unor interese multiple și de multe ori contradictorii, mai ales în cazul marilor orașe (Stoica I.V., Tălângă C., Zamfir D., 2010).

*„grupuri
de interese”*

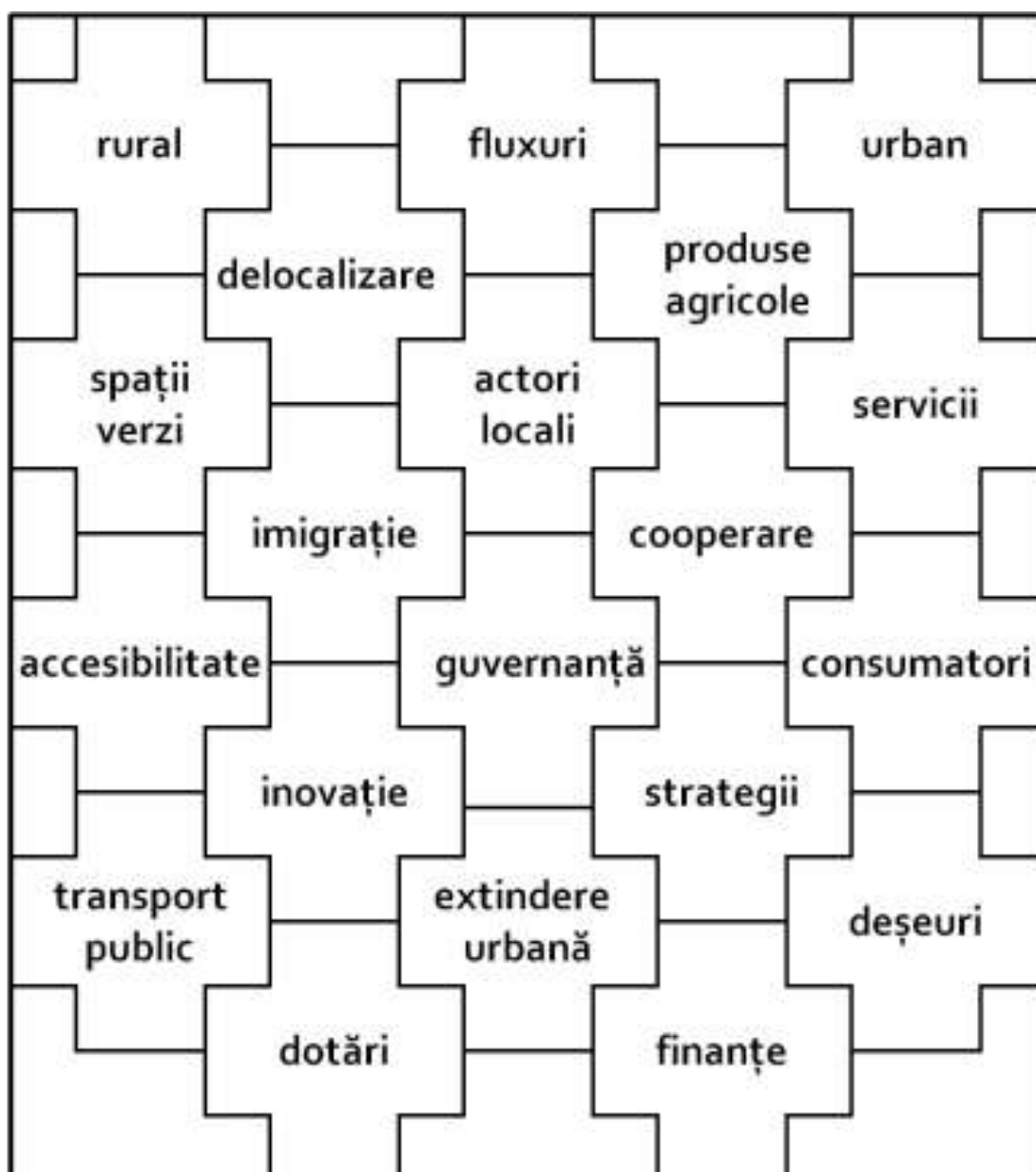
Din acest punct de vedere, se constată că, în timp, a existat o subevaluare a interfeței ca politici teritoriale, unde multiple grupuri de interese cu preferințe particulare se luptă să impună anumite intenții referitoare la locuințe, locuri de muncă, comunități, mediu natural și construit (Harper, 1987; Nelson, 2001; Wulfhorst et al., 2006, citați în Masuda J. R., Garvin T., 2008).

*inexistența
unor servicii*

În același timp, se prefigurează ideea că modalitatea de structurare a interfeței urban-rural este influențată și de inexistența în spațiul urban a unor caracteristici considerate esențiale de către anumiți locuitori (spații verzi suficiente, aer curat, poluare fonică redusă, etc.).

Ca urmare, o parte a locuitorilor din urban preferă să se mute în ruralul adiacent, deși veniturile sunt obținute cel mai adesea din spațiul urban.

modificări	În acest context, în interfața urban-rural se remarcă producerea mai multor modificări, în:
terenuri	- modul de utilizare a terenurilor (de la agricol la rezidențial, comercial sau industrial);
resurse	- modul de utilizare a resurselor (despăduriri, distrugerea stratului de sol, folosirea suprafețelor acvatice pentru agrement);
deșeuri	- structura și cantitatea deșeurilor (prin generarea și depozitarea deșeurilor urbane);
populație	- structura și distribuția populației (creșterea densității populației prin stabilirea unor rezidenți din urban, care lucrează în orașe), etc. (Vânău G., 2009).
gestionarea zonei de interfață	Din punct de vedere al gestionării acestei zone de interferență, se constată că există multe provocări, având în vedere că spațiul aferent se suprapune peste mai multe unități administrativ-teritoriale, iar actorii (publici și/sau privați) și factorii care acționează sunt variați.
continuumul urban-rural	Acesta este raționamentul pentru care la nivel european se aduce din ce în ce mai mult în discuție parteneriatul activ și dezvoltarea integrată a continuum-ului urban-rural prin existența unor abordări comune a unor problematici de interes reciproc.

IV. Structura cursului

Conținutul prelegerilor este focalizat pe înțelegerea particularităților interfeței urban-rural precum și a proceselor și factorilor care determină o anumită configurație a acesteia.

Curs - descriere succintă a elementelor abordate -

I. Relațiile urban-rural

- familiarizarea studenților cu configurația relațiilor urban-rural. În acest context vor fi prezentate o serie de caracteristici relevante ale spațiului urban și apoi ale celui rural, pentru a se putea înțelege particularitățile fiecăruia dintre acestea. Totodată, vor fi reliefate principalele tipuri de interacțiuni și legături care apar între urban și ruralul adiacent, cu descrierea fluxurilor care stau la baza acestora.

II. Interfața urban-rural: definiție, dinamică, structură

- definirea interfeței urban-rural, cu prezentarea a diferite abordări și explicarea factorilor care au condus la accepțiuni diferențiate; analiza structurii interfeței urban-rural, cu realizarea de exemplificări.

III. Factori și procese care conduc la formarea interfeței urban-rural

- analiza factorilor, precum și a proceselor care au determinat individualizarea și dinamica zonei de interfață urban-rural, cu prezentarea unor tipologii.

- IV. Strategii și politici (urban-rural) la nivelul Uniunii Europene* - prezentarea strategiilor și politicilor adoptate la nivelul Uniunii Europene, prin prisma gestionării zonei de interferență urban – rural; explicarea unor documentații strategice de planificare, din diverse state europene, cu evidențierea unor efecte teritoriale ale aplicării prevederilor acestora.
- V. Periferiile urbane* - analiza zonei periferice a marilor orașe, cu explicarea structurii acesteia și a principalelor caracteristici; realizarea de tipologii.
- VI. Efectele extinderii urbane (mai ales a celei rezidențiale)* - analiza generală a procesului de extindere urbană și a consecințelor acestuia, atât asupra orașului propriu-zis cât mai ales asupra spațiului adiacent; menționarea unor indicatori relevanți pentru analiza extinderii urbane și mai ales a celei rezidențiale; prezentarea unor studii de caz pentru a surprinde diferite forme de expansiune, care au determinat atât modificări structurale cât și funcționale.

- VII. Extinderea rezidențială în Europa de Vest* - descrierea procesului de extindere urbană în Europa de Vest, evolutiv, cu evidențierea celor mai importante etape; descrierea reglementărilor actuale, cu prezentarea unor studii de caz.
- VIII. Extinderea rezidențială în Europa Centrală și de Est* - prezentarea extinderii rezidențiale în anumite state din Europa Centrală și de Est, cu individualizarea factorilor și proceselor din perioada socialistă, succedată de explicarea evoluției ulterioare, postsocialiste.
- IX. Modele de interacțiune urban-rural (Lisabona, Viena, Paris, etc.)* - prezentarea modalității de gestiune a relațiilor urban-rural și a planificării spațiului care se suprapune interfeței, prin intermediul unor studii de caz; descrierea unor elemente reprezentative, cu evidențierea dinamicii și a tipurilor de fluxuri (de intrare sau ieșire); individualizarea mecanismelor de abordare a unor probleme comune.
- X. Interfața urban-rural* - principalele caracteristici ale spațiului adiacent municipiului București, cu indicarea prin-

*în cazul
municipiului
București*

cialilor factori (politici/legislativi, naturali, economici, sociali, etc.) care au influențat actuala configurație; descrierea etapelor generale de evoluție, cu surprinderea diferențierilor teritoriale (mai ales între partea nordică și cea sudică), analiza a diverși indicatori, atât evolutiv, cât și comparativ, între diferite unități administrativ-teritoriale.

*XI. Zonele
metropolitane
și dezvoltarea
teritorială*

- individualizarea rolului și a principalelor caracteristici ale zonelor metropolitane; proceduri și criterii de constituire; funcționalitatea acestora, cu indicarea unor proiecte de cooperare.

*XII. Guvernanță
locală.
Strategii de
dezvoltare*

- prezentarea succintă a conceputului de guvernanță; reliefaarea semnificației acesteia la nivel local, cu realizarea unor comparații și explicarea noțiunii de bună guvernanță; indicarea scopului și conținutului potențial al strategiilor de dezvoltare a spațiului de interferență urban-rural.

V.Seminarii /lucrări practice

proiect individual	La seminarii/lucrări practice se va elabora un proiect individual care să permită analiza interfeței urban-rural pentru un studiu de caz, din Europa sau de pe alte continente.
descriere	În cadrul acestuia, în linii generale, vor fi prezentate caracteristicile actuale, cu analiza evolutivă a factorilor și proceselor care au determinat structurarea zonei de interfața și a efectelor teritoriale ale manifestării acestora. În acest sens, se va urmări dinamica spațială și funcțională a ariei de tranziție studiată, din ultimele câteva decenii.
discuții tematice	În același timp, în prima parte a semestrului și ulterior, pe parcurs, vor avea loc discuții tematice, referitor la diverse elemente generale, precum și la aspecte specifice studiilor de caz care vor fi abordate.

VI. Competențe dobândite

În cadrul acestei discipline vor putea fi dobândite o serie de competențe profesionale, prin utilizarea cărora va putea fi analizată zona de interferență urban-rural, cu înțelegerea modului de manifestare a unor procese și fenomene ce determină modificarea permanentă a specificului teritorial, ș.a.

Competențe profesionale

C1. Explicarea principalelor noțiuni și abordări referitoare la interfața urban-rural

C2. Cunoașterea modului de manifestare a proceselor și fenomenelor care modelează zona de interfață urban-rural

C3. Cunoașterea politicilor și strategiilor de dezvoltare urban-rural europene și naționale

C4. Elaborarea de analize complexe, integrate asupra spațiului urban-rural

C5. Analiza implicațiilor extinderii urbane asupra spațiului adiacent

C6. Abilitatea de a utiliza adecvat metode și tehnici de analiză pentru studierea spațiului de interferență urban-rural

VII. Evaluare

Evaluarea se realizează atât continuu, pe toată durata semestrului, la seminarii/lucrări practice, cât și la finalizarea cursului, printr-o evaluare globală.

Evaluarea **continuă**

Evaluarea **continuă** se realizează prin cuantificarea a trei aspecte și anume:

- participarea activă;
- elaborarea și susținerea unui proiect axat pe un studiu de caz;
- predarea proiectului sub formă de raport.

Prezentarea proiectului și predarea în formă finală reprezintă cerință de acces la examenul final.

Evaluarea **finală**

Evaluarea **finală** se realizează prin examen scris în cadrul căruia se va răspunde adecvat la întrebări referitoare la teme abordate în cadrul cursului.

Standarde **minime** de performanță

- însușirea principalelor noțiuni privind interfața urban-rural;
- utilizarea unui limbaj de specialitate;
- efectuarea minimală a proiectului (axat pe un studiu de caz) și prezentarea acestuia.

VIII. Bibliografie

Lista bibliografică cuprinde referințe obligatorii, definatorii pentru înțelegerea factorilor și a proceselor care imprimă caracteristici particulare zonei de interfață urban-rural, dar și titluri orientative, care permit înțelegerea unor aspecte particulare sau sunt focusate pe problematici specifice anumitor areale.

- Referințe bibliografice**
- Adell G.** (1999), *Theories and models of the peri-urban interface: a changing conceptual landscape*, Development Planning Unit, UCL, London, 43 pg.;
- Allen A.** (2003), *Environmental planning and management of the peri-urban interface: perspectives on an emerging field*, *Environment&Urbanization*, 15, 1, pg. 135-148;
- Artmann J., Huttenloher C., Kawka R., Scholze J.** (2012), *Partnership for sustainable rural-urban development: existing evidences*, Federal Institute for Research on Building, Urban Affairs and Spatial Development, Bonn, Germany, 86 pg.;
- Bengs, C., Zonneveld, W.** (2002), *The european discourse on urban-rural relationships: a new policy and research agenda*, *Built Environment: Special Issue:*

Urban-Rural Relationships, 28, 4, pg. 278-289;

Bengs C., Schmidt-Thomé K. (2006), *Urban-rural relations in Europe*, Final report ESPON, Luxembourg, 482 pg.;

Bulderberga Z. (2014), *Rural – urban partnership for balanced spatial development in Latvia*, International Journal of Social, Behavioral, Educational, Economic, Business and Industrial Engineering, 8, 4, pg. 916-923;

Delgado J., Angeles G. (2004), *The rural-urban interface, a territorial approach to the spatial fragmentation of urban sprawl*, Dela, 21, 543-555;

Gering L. R., T. Eddins S., Marek M. W. (2005), *Defining the Urban/Rural Interface of the South Carolina Piedmont Using a GIS-Based Model*, în Laband D., ed. (2005), *Emerging Issues Along Urban/Rural Interfaces: Linking Science and Society*, Conference Proceeding, Atlanta;

Hiner C. (2014), *"Been-heres vs. come-heres" and other identities and ideologies along the rural–urban interface: A comparative case study in Calaveras County, California*, Land Use Policy, 41, pg. 70–83;

Ianoș I. (2004), *Dinamica urbană – Aplicații la orașul și sistemul urban românesc*, Editura Tehnică, București;

Laband D. N., Lockaby B. G., Zipperer W.

C., ed. (2012), *Urban–Rural interfaces: linking people and nature*, American Society of Agronomy, Madison, WI;

Madaleno I.M., Gurovich A. (2004), "Urban versus rural" no longer matches reality: an early public agro-residential development in periurban Santiago, Chile, *Cities*, 21, 6, pg. 513-526;

Masuda J. R., Garvin T. (2008), *Whose Heartland? The politics of place at the rural-urban interface*, *Journal of Rural Studies*, 24, pg. 112-123;

Nilsson K., coord. (2011), *Plurel project - Peri-urban land use relationships. Strategies and sustainability assessment tools for urban-rural linkages*, Publishable final activity report, http://www.plurel.net/images/PLUREL_final_publishable_activity_reporty.pdf;

Overbeek G., Terluin I.J., ed. (2006), *Rural areas under urban pressure. Case studies of rural-urban relationships across Europe*, The Hague, LEI Wageningen UR.;

Schaeffer P., Loveridge S., Weiler S. (2014), *Urban and rural: Opposites no more!* *Economic Development Quarterly*, 28,1, pg. 3-4;

Scott A., Gilbert A., Gelan A. (2007), *The urban-rural divide: myth or reality?* Macaulay Institute, Socio-Economic Research Group

(SERG), Policy Brief;

Shucksmith M., Cameron S., Merridew T., Pichler F. (2009), *Urban–Rural differences in quality of life across the European Union*, *Regional Studies*, 43.10, pg. 1275-1289;

Smith, I., Courtney, P. (2009), *Preparatory study for a seminar on rural-urban linkages fostering social cohesion*, Final Report, DG Regional Policy, Brussels;

Stoica I.V., Tălângă C., Zamfir D. (2010), *Urban-rural interface: general remarks. Application in the romanian system of settlements*, *Analele Universității din Oradea, Seria Geografie*, XX, 2, pg. 238-245;

Tacoli C. (1998), *Bridging the divide: rural-urban interactions and livelihood strategies*, International Institute for Environment and Development (IIED), Sustainable agriculture and rural livelihoods programme, Gatekeeper Series No 77, London;

Tacoli C. (2003), *The links between urban and rural development*, *Environment & Urbanization*, 15, 1, pg. 3-12;

Vânău G. (2009), *Interfața spațial-funcțională dintre municipiul București și teritoriul suport al acestuia*, teză de doctorat, manuscris;

Zonneveld W., Stead D. (2007), *European territorial cooperation and the concept of urban – rural relationships*, *Planning Practice &*

Research, 22, 3, pg. 439-453;

Westphal J.M. (2001), *Managing agricultural resources at the urban–rural interface: a case study of the Old Mission Peninsula*, Landscape and Urban Planning, 57, 1, pg. 13-24;

*** European Environment Agency (2006), *Urban sprawl in Europe: the ignored challenge*, Report no. 10, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg, 56 pg.;

*** Națiunile Unite (2010), *Cities and their rural surroundings. The urban- rural interface*, UN-Water Decade Programme on Advocacy and Communication, media brief;

*** OECD (2013), *Rural-Urban partnerships: an integrated approach to economic development*, OECD Publishing;

*** (1999), *SDSC: Schema de dezvoltare a spațiului comunitar. Spre o dezvoltare spațială echilibrată și durabilă a teritoriului Uniunii Europene*, Consiliul informal al Miniștrilor responsabili de amenajarea teritoriului, http://www.mdrl.ro/_documente/dezvoltare_teritoriului/amenajarea_teritoriului/SDSC.pdf;

*** (2000), *Principii directe pentru o dezvoltare teritorială durabilă a continentului european*, Conferința Europeană a Miniștrilor Responsabili cu Planificarea Regională

(CEMAT), http://www.mdrl.ro/_documente/dezvoltare_teritoriala/documente_strategice/Sustainable%20Spatial%20Development.pdf;

*** (2011), *Agenda teritorială a Uniunii Europene 2020. Spre o Europă inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, compusă din regiuni diverse*, http://www.minind.ro/cctc_2014_2020/dse/Agenda_teritoriala_a_UE_2020.pdf;

*** (2011), *Cities of tomorrow: challenges, visions, ways forward*, European Commission, Directorate General for Regional Policy, Unit C.2 - Urban Development, Territorial Cohesion;

*** *PLUREL (Peri-urban Land Use Relationships - Strategies and Sustainability Assessment Tools for Urban-Rural Linkages)*, <http://www.plurel.net/Project-4.aspx>;

*** *PURPLE (Peri-Urban Platform Regions Europe)*, <http://www.purple-eu.org/about/mision/>;